

ОУ „Валери Петров“
гр. Плевен 5800 ул. „Ал. Стамболийски“ №22 тел. 064 800255
E-mail: info-1500201@edu.mon.bg

Утвърдил:.....
Таня Илиева
Директор на ОУ „Валери Петров“

АЛГОРИТЪМ

ПО ПРИЛАГАНЕ

НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО

В ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ

„ВАЛЕРИ ПЕТРОВ“

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОД.

Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на учениците, които търпят насилие, така и върху онези, които го извършват. Последиците от тормоза и насилието в училище са особено тежки и продължителни и оказват силно въздействие върху цялостното развитие на младата личност.

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза и насилието в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на **координирани и последователни усилия** за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, да се формират ценности, да се създадат правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Цели на дейностите за противодействие на тормоза и насилието:

- успешно да се намалят факторите, които са свързани със средата в училище и допринасят за проявата на агресия, както и за утвърждаване на агресивни модели на поведение;
- да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши;
- да се обърне внимание на всички проявления на това явление, а не само на неговите физически форми;

Алгоритъмът разписва конкретни задачи и съответните им срокове с оглед на реализирането на **дейностите по превенция и интервенция** съгласно Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование:

1. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование.

Срок: м. септември

2. Класните ръководители запознават учениците с Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование в час на класа. Механизмът се публикува на интернет страницата на училището с цел информиране на родителите.

Срок: м. октомври

3. Определяне на координационен съвет със заповед на директора на училището.

Срок: до 17.09.

4. В началото и в края на учебната година класните ръководители организират попълването на въпросници с цел извършване на оценка на тормоза /Приложение 3 към Механизма/

Срок: до края на м. октомври и през първата седмица на м. юни

5. Училищният координационен съвет анализира и обобщава резултатите от оценката.

Срок: в началото на учебната година – до края на м. октомври и към края на учебната година – края на м. май-юни след приключване на учебния процес за съответния образователен етап

6. Запознаване на педагогическия персонал с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.

Срок: първата седмица на м. ноември

7. Координационният съвет разработва план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз и насилие във връзка с установените и анализирани резултати от анкетирането (изследването), който се утвърждава от директора на училището.

Срок: до края на месец ноември

7.1. планът включва дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа) и на ниво училище (по посока създаване на общоучилищни правила и процедури);

7.2. планът включва конкретни дейности, срокове и отговорници;

7.3. планът разписва ясно как се осъществява потокът на информация във връзка със съмнения за тормоз, документиране на ситуации и инициране на работа по случай;

7.4. планът се актуализира ежегодно до края на първата седмица на м. ноември

7.5. При необходимост може да има актуализация на плана за противодействие на училищния тормоз и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари.

8. Координационният съвет създава единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз */Приложение към училищния алгоритъм/*.

Срок: до края на м. октомври

9. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз

9.1. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие на училищния тормоз и насилие.

9.2. В дневника се документират ситуациите, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответните действия, които изискват намесата на координационния съвет.

9.3 Всяка описана в дневника ситуация, съдържа следната информация: дата; какво се е случило - кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията - име и подпис; какво е предприето като действия (намеса, превенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.

9.4. Координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от училищния психолог.

9.5 Дневникът за описване на ситуации на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхранява при училищния психолог.

Срок: целогодишен

9.6. Дневникът се въвежда в началото на всяка учебна година

Срок: 17.09.

10. Изготвяне на годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора

на училището.

Срок: края на м.юни

Превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза и насилието

Целите на превенцията включват ограничаване и/или елиминирание на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

I. Превенция на равнище училище:

- обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общоучилищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика;
- договаряне на единни разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;
- разработване приемане на промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност;
- прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на учениците;
- подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;
- подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността);
- включване на експерти, родителите и самите ученици в процеса на създаване и реализирането на всички интервенции;
- използване на подхода за работа с връстници (peer education), които трябва да станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;
- повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани тренинги за определени категории от работещите в училище за справяне с критични ситуации и други;
- ясно разпределение на конкретни отговорности на всички възрастни в училището, вкл. дежурства на определени места;
- осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;
- насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.

II. Превенция на равнище клас/класна стая:

- форми на групово работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, предмети от задължителното учебно съдържание, различни извънкласни и извънучилищни дейности.
- извеждане на теми от учебното съдържание, които могат да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.

III. Включване на родителите в дейностите по превенция:

- Създаване на информационна банка с родители - специалисти от областта на помагашите професии (психолози, социални работници, лекари, свещеници) или други

професии, които могат да бъдат полезни, включително журналисти, спортисти, драматурзи, композитори, музиканти, художници, режисьори и други, с чиято помощ могат да реализират ценни училищни инициативи и други.

Интервенция за предотвратяване и противодействие на тормоза и насилието

Целите на интервенцията включват предприемане на действия и мерки за спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се зачитат индивидуалните потребности на всеки ученик, въввлечен пряко или косвено в ситуацията. Интервенциите включват отговора на училището при възникнали ситуации на тормоз.

I. Интервенция на равнище училище:

1. Водене на училищен дневник със случаи на тормоз и управление на ситуацията- в него се документират единствено ситуацияите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация в Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование. Съхранява се при училищния психолог.

Цел: анализиране и планиране на цялостната училищна политика за противодействие на тормоза и насилието от страна на училищното ръководство и УКС.

2. Задачи на УКС въз основа на регистрираните ситуации:

- извършва оценка на риска;
- анализира ситуации на тормоз и насилие и при нужда предприема действия по организиране на индивидуална работа по случай на ученик, жертва на тормоз или инициатор/извършител на проявите;
- създаване на процедура за откриване и работа по случай въз основа на направен анализ, координира се от училищния психолог;
- насочване на случаи към външни служби съгласно */Приложение 3 от Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование: Кой, кога и къде може да подава сигнал за дете в риск?/*

II. Интервенция на равнище клас/ класна стая: отнася се до ситуацияите от ниво едно и две според приетата класификация на училищния тормоз между децата и учениците в училище:

- проследяване на повтарящи се фактори, констатиране на факти, уведомяване на член на училищното ръководство и УКС;
- идентифициране на участниците в ситуацията на тормоз;
- анализ на ситуацията от УКС;
- предприемане на мерки, които могат да включват индивидуална работа по случай и/или работа с цели класове;
- регистриране на ситуации от второ ниво в дневника за случаи на тормоз според реда, определен в Механизма;
- даване на насоки и съвети към учител/и за справяне със ситуации на тормоз;
- предприемане на съвместни действия между класен ръководител, учител, училищния психолог- организиране на допълнителни занятия с цели класове, участие на външни специалисти;

III. Включване на родителите в случаите на интервенция:

- уведомяване на родителите на учениците /жертви и агресори/ при случай на училищен тормоз и насилие;
- запознаване с предприетите от училището действия за разрешаването на ситуацията;
- изграждане на партньорски взаимоотношения, осигуряване на възможност за споделяне на гледни точки;
- извеждане на конкретни договорености, предприемане на съвместни действия с цел разрешаване на ситуацията;
- проследяване на резултатите от предприетите действия;
- насочване на родителите за консултация с училищния психолог или с други специалисти.

ПРИЛОЖЕНИЕ:

Единни училищни правила за задълженията на всички служители при установяване на случаи на училищен тормоз и насилие

Училищният алгоритъм и единните правила за задълженията на всички служители са изготвени от училищния координационен съвет

ПРИЛОЖЕНИЕ:

ЕДИННИ УЧИЛИЩНИ ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ И НАСИЛИЕ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ В ОУ „ВАЛЕРИ ПЕТРОВ“ – ПЛЕВЕН

Настоящите правила регламентират задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз и насилие. Те са част от превантивните дейности, които се предприемат на равнище училище.

I. Задължения на персонала на училището

1. Координационен съвет:

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на равнище училище;
- Обобщава резултатите от оценката на тормоза в началото и в края на учебната година и запознава заинтересованите страни с обобщените резултати;
- Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни правила и ценности;
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз;
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата;
- Подпомага класните ръководители с материали и консултации, съдейства за организирането на периодични обучения на учителите по темата за насилието и тормоза

2. Училищният психолог

- Член е на Координационния съвет
- Съдейства на класните ръководители при извършване на оценката на тормоза в училище;
- Участва в екипите за работа по случай и разработва програми за работа с деца в риск

3. Класни ръководители

- В началото и в края на учебната година извършват оценка на тормоза между учениците в класа по методика, определена от Координационния съвет;
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз;
- Инициират приемането на правила и ценности на равнище клас, които поставят на видно място в класната стая;
- В плана на класа планират провеждането на дейности, свързани с формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие;
- За всеки случай на насилие или тормоз попълват протокол, който предават на училищния психолог;

- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа;
- Информират родителите в началото на всяка учебна година за Училищната политика за противодействие на тормоза, както и за приетите Единни правила за действие в случаи на тормоз сред учениците;
- Информират родителите при всяка проява на тормоз, в които детето им е участник и за предприетите от училището мерки.

4. Всички учители

- Включват темата за насилието и тормоза в учебни единици, при които това е възможно;
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ;
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз между учениците;
- Следят спазването на приетите правила за добро поведение в училище.

5. Непедагогически персонал

- Полагат грижи за предотвратяване на прояви на насилие и тормоз в училищни помещения и пространства, за които отговарят;
- Познават основните принципи на действие в ситуации на тормоз и ги прилагат;
- Не допускат прояви на тормоз и насилие и съобщават при наличие на такова за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор

I. Процедура за информиране и съобщаване на случаи на тормоз

- За ученици – сезиране на класен ръководител или друг учител и попълване на Протокол за съобщаване на случай на тормоз. Всеки класен ръководител може да договори с учениците си от класа и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа;
- Всеки учител и служител, наблюдавал случай на тормоз, е длъжен да подаде сигнал, чрез ПРОЦЕДУРА ЗА ДЕЙСТВИЕ ПРИ РЕГИСТРИРАНЕ НА СЛУЧАЙ НА ТОРМОЗ В УЧИЛИЩЕ и незабавно да информира училищното ръководство.

II. Процедурите за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на тормоз: описани са в Механизма за тормоза и насилието в институциите на предучилищното и училищното образование.

Всеки учител или служител, станал свидетел на ситуация на тормоз или за която е получил сигнал /от ученик, родители ли друг служител от училището/ е длъжен да се намеси, за да прекрати ситуацията на тормоз.